

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/126/2023
Identifikačné číslo spisu:	3120208655
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3120208655.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Stavebného bytového družstva Trenčín, Trenčín, Legionárska 647/33, IČO: 00 175 111, proti žalovaným 1/ V. P. H., narodenému XX. B. XXXX, C., K.Š. XXX/XX a 2/ J. P.N. H., narodenému XX. Y.A. XXXX, C., K. XXX/XX a zastúpeným advokátkou JUDr. Ľubou Berezňaninovou, PhD., Prešov, Hlavná 45, o zaplatenie 965,6 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27Csp/72/2020, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 31. januára 2023 sp. zn. 27CoCsp/42/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. mája 2022 č. k. 27Csp/72/2020-161 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 965,61 eura s príslušenstvom a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Predmetom žaloby bola úhrada zálohových platieb za služby spojené s užívaním bytu č. XX na X. poschodí v bytovom dome súpisného č. XXX, vchod č. XX, na W. L. Č.. XXX v C. (ďalej len „byt“), ktorého sú žalovaní spoluvlastníkmi vo výške 965,61 eura s príslušenstvom.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 8a ods. 1, § 10 ods. 1 a 6, § 14a ods. 7 a § 14b ods. 1 písm. e) zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“) a vecne tým, že žalovaní ako vlastníci bytu neuhrádzali riadne zálohové platby za služby spojené s jeho užívaním. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca vykonáva správu bytového domu, v ktorom sa nachádza byt žalovaných podľa Zmluvy o výkone správy z 9. februára 2020. Výkonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaní boli v dobe rozhodnej pre vznik nedoplatku za rok 2019 (a sú i naďalej) spoluvlastníkmi bytu a aj výšku mesačných predpisov úhrad za plnenia spojené s užívaním bytu a nebytového priestoru, poplatku za výkon správy a preddavku do fondu prevádzky, údržby a opráv vo

výške 88,30 eura mesačne. Z predložených sumárnych analýz platieb zistil, že žalovaní nezaplatili predpísané úhrady za obdobie od 1. marca 2020 do 30. novembra 2020, pričom im ako spoluvlastníkom bytu boli služby v bytovom dome podľa Zmluvy o výkone správy poskytované. Nakoľko žalovaní si povinnosť podľa § 10 ods. 1 a 6 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov nespĺnili, žaloba bola dôvodná a namieste bolo uložiť im povinnosť na zaplatenie prisúdenej sumy, ktorá je súčtom 10 zálohových platieb 88,30 eur za mesiace marec až november 2020 a nedoplatku z vyúčtovania za služby a správu domu za rok 2019 vo výške 82,61 eura.

3. Obranu žalovaných spočívajúcu v tom, že žalobcu neuznávajú za správcu bytového domu, v ktorom sa nachádza ich byt, nepovažoval za dôvodnú, pretože zápisnicou zo schôdze vlastníkov bytov v bytovom dome č. XXX/XX, XX na W. ulici v C. zo 6. novembra 2019 bolo v konaní preukázané, že vlastníci odsúhlasili, aby termín, čas a miesto písomného hlasovania o výbere nového správcu bytového domu bol 1. a 2. december 2019 a podpisovaním všetkých zmlúv poverili V. Č.. Zo zápisnice z písomného hlasovania vlastníkov bytov, ktoré sa konalo v uvedených dňoch zistil, že za to, aby sa uzatvorila zmluva o výkone správy so spoločnosťou Stavebné bytové družstvo Trenčín, zo 16 vlastníkov hlasovalo 12. Z vlastnej činnosti mal (súd prvej inštancie) vedomosť, že žalovaní sa v konaní vedenom na súde pod sp. zn. 27C/62/2019 v procesnom postavení žalobcov domáhali ako prehlasovaní podieloví spoluvlastníci bytu proti ostatným vlastníkom bytov určenia neplatnosti uznesení schválených na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu konanej 6. novembra 2019; súd túto žalobu žalobcov rozsudkom zo 6. novembra 2021 zamietol a rozhodnutie v čase rozhodovania sporu o plnenie, vedeného proti nim bytovým družstvom ešte nebolo právoplatné. V súvislosti s vecou súd prvej inštancie uviedol, že zo žiadneho ustanovenia zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov nevyplýva, že súdny spor o návrhu na určenie neplatnosti uznesení schválených na schôdzi vlastníkov bytov by vlastníkov bytov zbavoval povinnosti uhrádzať správcovi zálohové platby za poskytované služby. Služby spojené s užívaním bytu boli žalovaným riadne poskytované, fond prevádzky, údržby a opráv bol tvorený a žalovaní nenamietali, že by žalobca nevykonával riadne správu bytového domu.

4. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 31. januára 2023 sp. zn. 27CoCsp/42/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %. Odvolacie námietky žalovaných považoval za neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave. Skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, dostatočne sa zaoberal tvrdeniami strán a vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil v súlade s § 191 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver. Stotožnil sa tiež s dôvodmi napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 CSP).

5. Osobitne k odvolacej námietke, že o veci rozhodla zaujatá sudkyňa, odôvodnenej tým, že sudkyňa im svojvoľne, účelovo, úmyselne, vedome a cielene odoprela právo na spravodlivé šetrenie, dokazovanie a spravodlivý proces, svojím správaním a konaním manifestovala nadradenosť, silu, moc a aroganciu voči nim a že konala neodborne a nepripravene, odvolací súd uviedol, že procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý na takúto námietku neprihliadal, bol správny, nakoľko zodpovedá ustanoveniu § 53 ods. 3 CSP (Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.) Aj podľa odvolacieho súdu námietky žalovaných smerovali len k procesnému postupu sudkyne a k jej rozhodovacej činnosti. Z obsahu spisu nezistil skutočností, ktoré by boli spôsobilé spochybniť objektivitu sudkyne. Sudkyňa sa vyjadrila, že žalovaných pozná iba z úradnej činnosti a nemá žiaden vzťah k stranám sporu. Odvolací súd vyhodnotil dôvody žalovaných ako nespokojnosť s hodnotením dôkazov a rozhodnutím sudkyne, čo sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, alebo v jeho rozhodovacej činnosti, ktoré nie sú dôvodom na vylúčenie sudcu (§ 49 ods. 3 CSP).

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktoré odôvodnili ustanoveniami § 420 písm. f) a e) CSP a navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a aj

rozsudok súdu prvej inštancie zrušil. V dovolaní namietali zaujatosť zákonnej sudkyne a porušenie ich procesných práv konaním súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Žiadali tiež o odklad vykonateľnosti napádaných rozhodnutí.

7. Podľa dovolateľov boli porušené ich procesné práva nesprávnym postupom súdu prvej inštancie, ktorý nevyhovel ich žiadosti o odročenie pojednávania nariadeného na 25. mája 2022 a rozhodol vo veci, pričom odvolací súd toto pochybenie nenapravil. Uviedli, že sa na pojednávanie 25. mája 2022 osobne dostavili s tým, že ešte pred jeho otvorením žiadali, aby bolo odročené z dôvodu, že podali námietku zaujatosti sudkyne konajúcej vo veci a pokiaľ nebolo rozhodnuté o ich námietke, nebolo možné, aby sudkyňa ďalej konala a rozhodla o veci. Nesúhlasili s poučením súdu podľa ustanovenia § 176 ods. 5 CSP, že obrazové záznamy, obrazové prenosy alebo zvukové prenosy z priebehu pojednávania možno vyhotovovať len so súhlasom súdu a zotrvali na požiadavke, aby bolo pojednávanie odročené. Keďže súd tejto žiadosti nevyhovel a neumožnil im ani vyhotovenie záznamu z pojednávania, na protest odišli z pojednávacej miestnosti, v súvislosti s čím im konajúca sudkyňa oznámila, že vec prejedná v ich neprítomnosti, čo aj urobila. Namietali aj to, že im ako slabšej strane sporu, keďže išlo o spotrebiteľský spor, súd neposkytol ďalšie poučenie o ich procesných právach. Konkrétne ich mal poučiť o tom, že podľa ustanovenia § 175 ods. 3 CSP si môžu aj bez predchádzajúceho súhlasu súdu vyhotovovať zvukový záznam z pojednávania a že pojednávanie sa uskutoční napriek nimi podanej námietke zaujatosti.

8. Dovolatelia považovali za otázne, či univerzálny formulár označený ako „Poučenie o možnosti zastúpenia spotrebiteľa a o jeho procesných právach a povinnostiach podľa § 292 CSP“, ktorý im bol doručený spolu s platobným rozkazom, je vhodným spôsobom poučenia v zmysle ustanovenia § 292 CSP.

9. Podľa dovolateľov bolo povinnosťou žalobcu, aby súdu už pri podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu predložil uznesenie vlastníkov bytov v bytovom dome, ktorým ho poverili vymáhaním pohľadávok od dovolateľov. V priebehu súdneho konania síce túto skutočnosť nenamietali, ale len preto, že im bola procesným postupom súdu prvej inštancie odňatá možnosť to urobiť. Pritom v spotrebiteľských sporoch platí, že súd je oprávnený vykonať aj taký dôkaz, ktorý dovolatelia, v postavení spotrebiteľov, nenavrhli (§ 295 CSP). Odvolací súd sa nevysporiadal s tým, či súd prvej inštancie svojím procesným postupom neoprávnene nezasiahol do ich práva na spravodlivý súdny proces jednak tým, že nevykonali nimi navrhnuté dôkazy, ale najmä, že im ani neumožnil uplatniť ich procesné práva, keďže rozhodol v ich neprítomnosti, hoci žiadali o odročenie nariadeného pojednávania, čím dali súdu najavo, že majú záujem v súdnom konaní pokračovať. Ak súd prvej inštancie rozhodol v ich neprítomnosti a odvolací súd tento postup potvrdil, stratili akúkoľvek možnosť uplatniť svoje procesné práva a došlo tým k zjavnému odňatiu spravodlivosti.

10. Za nesprávny považovali aj nesprávny postup vo vzťahu k nimi podanej námietke zaujatosti sudkyne JUDr. V. M.. Mali za to, že námietka bola dôvodná a bolo povinnosťou súdu prvej inštancie predložiť ju nadriadenému súdu na preskúmanie a rozhodnutie o nej. Uvedenými podstatnými skutočnosťami, ktoré by mali byť zachytené aspoň na zvukovom zázname z pojednávania 25. mája 2022, sa odvolací súd nezaoberal vôbec.

11. Žalovaní namietali tiež, že písomným podaním z 26. septembra 2022, podaným na Okresnom súde Trenčín 27. septembra 2022 sa domáhali zaslania všetkých zvukových záznamov i zápisníc z pojednávania vo veci vedenej na súde pod sp. zn. 27Csp/72/2020. Keďže im tieto neboli zaslané, nemôžu si účinne uplatňovať svoje procesné i hmotnoprávne práva na súde, keď nevedia, čo sa na pojednávaní 25. mája 2022 udialo a či súd vôbec postupoval zákonným spôsobom. V situácii, keď nemali prístup k zvukovým záznamom z pojednávania, ani k ostatným písomnostiam, listinám a podkladom nachádzajúcim sa v súdnom spise, nebolo reálne možné, aby sa mohli efektívne, účinne a včas brániť proti argumentom protistrany a postupu súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu. Aj z tohto dôvodu sa rozsudky odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie, javia ako prekvapivé, nepredvídateľné a také, ktoré nemajú podklad v riadne zistenom skutkovom a právnom stave prejednávanej veci.

12. Žalobca navrhol dovolanie odmietnuť pre stotožnenie sa so záverom odvolacieho súdu k námietke zaujatosti pričom ani k ďalšej časti dovolania žalovaní nepredložili žiadne relevantné dôkazy, ktoré by preukazovali tvrdenia o porušení ich procesných práv v konaní.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je potrebné odmietnuť.

14. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

15. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku tejto viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

18. V danej veci žalovaní tvrdili, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 písm. e) CSP, ktorá je daná tým, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Konkrétne namietali, že vo veci rozhodovala sudkyňa JUDr. V. M., ktorá mala voči nim „nepriateľský postoj, ba až akúsi animozitu“. V námietke podanej 19. mája 2022 uvádzali, že táto sudkyňa rozhoduje aj v inom spore strán, ktorý s prejednávanou vecou priamo súvisí, v ktorom účelovo, úmyselne, vedome a cíelenie odopiera žalovaným právo na dokazovanie a spravodlivý proces, odmieta im právo na pojednávanie nahliadať do spisu, je absolútne neznalá v danej problematike a účelovo a úmyselne pripustila, aby bola protistrana zastúpená nelegitímnu osobou.

19. Právo na zákonného sudcu je zaručené v ustanovení čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej tiež len „Ústava“), podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané súdy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel). Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

20. Dovolací súd vzhľadom na obsah námietok uvádzaných dovolateľmi vychádzal pri ich posudzovaní z ustanovenia § 49 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva, že sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Účelom tohto ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Tomu zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k sporu alebo jeho osobného vzťahu k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na spor, a preto objektívne vyvoláva pochybnosti o jeho nezaujatosti. Pomer sudcu k sporu je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu a rozhodnutia v spore.

21. Dovolací súd akcentuje, že obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Je nevyhnutné tiež zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa ustanovení § 49 až § 58 CSP je výnimkou z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy), sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu iba výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor strany konania, že sú dané okolnosti vylučujúce sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá bez ďalšieho dôvod na legitímne obavy, že jeho rozhodovanie nebude nestranné a nezaujaté. Uvedené však platí len v prípade, ak sa námietka zaujatosti netýka okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, kedy súd podľa § 53 ods. 3 CSP na námietku zaujatosti neprihliada a vec nepredkladá nadriadenému súdu.

22. V prejednávanej veci má aj dovolací súd za to, že dôvody uvádzané v námietke zaujatosti sudkyne súdu prvej inštancie JUDr. V. M. podanej žalovanými, sa všetky týkali jej procesného postupu a jej rozhodovacej činnosti, čo nie sú dôvody na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu uvedené v ustanovení § 49 ods. 1 CSP. Keďže dovolací súd (podobne ako pred ním už súd odvolací) nezistil skutočnosti odôvodňujúce vylúčenie zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania sporu, považoval tvrdenie dovolateľov o existencii vady zmatečnosti uvedenej v § 420 písm. e) CSP za neopodstatnené, a preto dovolanie v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

23. Žalovaní vyvodzovali prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keď namietali nesprávne zistený skutkový stav veci a nevykonanie navrhnutých dôkazov, nesprávne hodnotenie dôkazov, nesprávne právne posúdenie veci a nesprávny procesný postup súdu.

24. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide, napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným

dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

25. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľov, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

26. Žalovaní ako dôvod dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali predovšetkým postup súdu prvej inštancie, ktorý pokračoval v konaní aj napriek nimi podanej námietke zaujatosti sudkyne konajúcej vo veci a pojednával o veci a aj rozhodol, pričom ich nepoučil o tom, že pojednávanie vykoná aj v ich neprítomnosti a že si môžu z pojednávania vyhotoviť zvukový záznam. Porušenie práva na spravodlivý proces podľa nich bolo aj v tom, že napriek tomu, že išlo o konanie, v ktorom boli slabšou stranou (spotrebitelia), nebola im poskytnutá dodatočná ochrana, keďže neboli riadne poučení a súd sám nevykonával dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

27. Dovolatelia namietali, že ich procesné práva boli porušené tým, že námietka zaujatosti zákonnej sudkyne nebola predložená nadriadenému súdu a že súd prvej inštancie vykonával pojednávanie v ich neprítomnosti. Odvolací súd k námietke zaujatosti v bode 13 odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že v tvrdeniach žalovaných nebol uvedený príbuzenský alebo obdobný pomer, prípadne priateľský vzťah konajúcej sudkyne k niektorej zo strán sporu alebo ekonomická závislosť sudkyne od niektorej zo strán sporu, ktorý by bol objektívne spôsobilý vylúčiť sudkyňu konajúcu vo veci z jej prejednávania a rozhodovania o nej podľa § 49 CSP. S prihliadnutím na záver dovolacieho súdu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP (že v námietke zaujatosti boli argumenty len proti procesnému postupu sudkyne a jej rozhodovacej činnosti), súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu postupoval podľa úpravy v § 53 ods. 3 CSP správne, keď na námietku zaujatosti podanú žalovanými neprihliadol a vec nepredložil nadriadenému súdu. O tomto súd prvej inštancie informoval žalovaných listom z 23. mája 2022, v ktorom im oznamoval aj to, že napriek ich žiadosti o odročenie pojednávania určeného na 25. mája 2022 sa toto bude konať, pretože ich dôvody, pre ktoré žiadali odročiť pojednávanie, nepovažuje za dôležité. Súdom oznámenie zaslal žalovaným poštou, pretože tí si nesplnili povinnosť vyplývajúcu stranám z ustanovenia § 183 ods. 4 CSP (uviesť v návrhu na odročenie pojednávania telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ich bolo možné upovedomiť o rozhodnutí súdu o tomto ich návrhu), čím sami zmarili možnosť oboznámiť sa ešte pred pojednávaním s rozhodnutím súdu o ich návrhu na jeho odročenie. Ak sa napriek tomu na pojednávanie dostavili (a dobrovoľne z pojednávacej miestnosti odišli), pojednávanie o veci v ich neprítomnosti (na ktorom došlo aj k rozhodnutiu v spore) nie je možné považovať za porušenie ich práva zúčastniť sa pojednávania.

28. Námietkami k zhotovovaniu obrazovo-zvukového záznamu z pojednávania a s ním súvisiacemu poučeniu sa dovolací súd nezaoberal, pretože tieto žalovaní neuplatnili v odvolaní. Úlohou dovolacieho súdu je posúdiť, či namietané argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Nie je zmyslom dovolania, aby sa dovolací súd zaoberal podstatnými argumentami a návrhmi, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní. Spôsobilým predmetom dovolacieho konania sú len také námietky, ktoré dovolatelia uplatnili už v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohli, a tak poskytli príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

29. Podľa žalovaných bolo porušené ich právo na spravodlivý proces aj tým, že ako spotrebitelia neboli riadne poučení o svojich procesných právach súdom prvej inštancie. Toto takisto nenamietali v odvolaní, ale vzhľadom na to, že tu ide o spor s ochranou slabšej strany, dovolací súd túto námietku preskúmal a z obsahu spisu zistil, že nie je dôvodná.

30. Žalovaným bolo spolu s platobným rozkazom 26. januára 2021 a 10. februára 2021 zaslané písomné poučenie o možnosti zastúpenia spotrebiteľa a o jeho procesných právach a povinnostiach podľa § 292 CSP, konkrétne podľa § 89, § 291, § 95 ods. 1, § 125, § 16, § 41, § 52 ods. 1, § 49, § 53, § 52 ods. 2, § 58, § 107 ods. 2, § 106 ods. 1 písm. a), § 116, § 111, § 112, § 113, § 102 ods. 1 a 3, § 101, § 97, § 150 ods. 1 a § 295, § 182 ods. 1, § 324 ods. 1, § 325 a § 148 CSP a podľa ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, o práve na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo Centrom právnej pomoci, ak spĺňajú podmienky jej poskytnutia podľa tohto zákona. Aj keď v prípade poučovacej povinnosti súdu vo vzťahu k slabšej strane v súdnom konaní je treba trvať na dôkladnom poučení umožňujúcom efektívnu ochranu jej práv, dovolací súd v poučení súdu prvej inštancie nezistil nedostatky s potenciálom znemožnenia uplatňovanie práv žalovaných, ktorí ani v dovolaní neuviedli, o akom procesnom práve neboli poučení.

31. V súvislosti so svojím postavením spotrebiteľa žalovaní namietali aj nedostatky vo vykonanom dokazovaní, keď súdy podľa ustanovenia § 295 CSP nevykonali dôkazy, ktoré síce nenavrhli, ale ktoré boli povinné vykonať, pretože boli pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné. Poukazovali na to, že súdy nevykonali dokazovanie nimi navrhnuté v odpore proti platobnému rozkazu (výsluch všetkých vlastníkov bytov prítomných na schôdzi vlastníkov zo 6. novembra 2019, oboznámenie sa s audiozáznamom z tejto schôdze) na preukázanie opodstatnenosti ich námietky nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu, nakoľko podľa nich nebolo rozhodnuté na schôdzi vlastníkov o tom, že má byť uzavretá zmluva o výkone správy s ním.

32. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu znátočnosti (R 125/1999). Nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z dovtedy vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle ustanovenia čl. 46 ods. 1 Ústavy (III. ÚS 332/09, 4Cdo/100/2018, 4Cdo/76/2020, 5Cdo/202/2018). Ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú, medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Znamená to vo svojich dôsledkoch aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa ustanovenia čl. 46 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 168/2019).

33. V takýchto prípadoch podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov oboch nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a hodnotenia. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutia dôkazu, zásada rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Nesprávne zistenie skutkového stavu veci má, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na právne posúdenie skutku, a preto takéto chybné rozhodnutie súdu súčasne spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení (I. ÚS 6/2018, 4Cdo/88/2019).

34. Dovolateľmi vymedzený predmet prieskumu spočíval v zisťovaní, či žalobca bol správcom predmetného bytového domu, čo bolo podstatné pre posúdenie jeho aktívnej legitimácie. Súd prvej

inštalácie v odôvodnení svojho rozsudku (v bodoch 8.7. a 8.8.) vysvetlil, prečo nevykonával žalovanými navrhnuté dôkazy. Uviedol, že ich nepovažoval za potrebné, keď mal priebeh predmetných schôdzí preukázaný zo zápisníc predložených žalobcom. Poukázal na to, že má z vlastnej činnosti vedomosť, že žalovaní sa v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27C/62/2019, v procesnom postavení žalobcov domáhali ako prehlasovaní podieloví spoluvlastníci bytu č. XX v bytovom dome na W. L. Č.. XXX/XX, XX v C. proti ostatným vlastníkom bytov určenia neplatnosti uznesení schválených na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov tohto bytového domu, ktorá sa konala 6. novembra 2019 a túto ich žalobu súd zamietol.

35. Z obsahu spisu tak vyplýva, že súd prvej inštalácie svoj záver o nepotrebnosti vykonania výsluchu svedkov a oboznámenia sa so zvukovým záznamom zo schôdze vlastníkov bytov odôvodnil, čo v súvislosti s konkrétnymi odvolacími námietkami žalovaných považoval za dostatočné aj odvolací súd, dovolatelia potrebu doplnenia dokazovania nepreukázali, a preto ich dovolanie ani v tejto časti nebolo podľa dovolacieho súdu dôvodné.

36. Žalovaní za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP považovali aj to, že im súd prvej inštalácie na ich žiadosť nezaslal zvukové záznamy a zápisnicu z pojednávania, a preto si nemohli účinne uplatňovať svoje práva v spore.

37. Zvukové záznamy a aj zápisnica z pojednávania tvoria súdny spis a podľa § 97 ods. 1 CSP strany a ich zástupcovia majú právo nahliadať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a kópie alebo požiadať súd o vyhotovenie kópií za úhradu vecných nákladov. Žiadosť žalovaných o zaslanie zvukových záznamov a zápisnice z pojednávania síce nie je súčasťou spisu, ale žalovaní preukázali, že 27. septembra 2022 podali na súd prvej inštalácie takúto žiadosť vo viacerých konaniach. Aj keď podľa obsahu spisu žiadosti žalovaných o zvukový záznam a zápisnicu nebolo vyhovené a išlo o nesprávny postup súdu prvej inštalácie, podľa dovolacieho súdu to nie je možné považovať za postup znemožňujúci žalovaným realizovať ich práva a brániť sa účinne proti rozsudku súdu prvej inštalácie, a už vôbec nie v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože táto žiadosť bola súdu prvej inštalácie doručená až po tom, čo podali odvolanie a uplynula im lehota na podanie odvolania.

38. Najvyšší súd preto dovolanie namietajúce existenciu ním nezistených procesných väd konania v zmysle ustanovení § 420 písm. e) a f) CSP odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP (ako neprípustné).

39. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

40. V prípade návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napádaných rozhodnutí dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade so svojou ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.